

Het proces van een diocesaan proces tot zaligverklaring...

DE DIENAAR GODS PATER CONSTANT LIEVENS S.J.

Op 17 oktober komt mgr. Jozef De Kesel naar Moorslede om met een plechtige viering het diocesaan proces voor de zaligverklaring van de dienaar Gods pater Lievens af te ronden. Naar aanleiding van deze heugelijke gebeurtenis een eerste bijdrage over het proces van het proces.

Pentekening van
Constant Lievens door
G. Vanallemeersch

In 1993, bij de honderdste verjaardag van het afsterven van Constant Lievens en vooral ter gelegenheid van het overbrengen van het stoffelijk overschot van België naar Ranchi, kwam het idee om een proces tot zaligverklaring te starten in een definitieve plooi te liggen. De feesten te Moorslede en vooral de triomfantelijke tocht met het stoffelijk overschot doorheen de Lievensmissie bij de thuiskomst van de bevrijder van de Adibasis was de 'trigger' om een proces op te starten. De bijzetting van het stoffelijk overschot in de kathedraal van Ranchi bracht immers spontaan bedevaarders op de been om te komen bidden bij het graf van Libin Saheb (Heer Lievens).

In hetzelfde jaar 1993 richtten kardinaal Telesphore Toppo, aartsbisschop van Ranchi en mgr. Roger Vangheluwe, bisschop van Brugge, een gezamenlijke brief aan paus Johannes-Paulus II met de vraag een proces te mogen starten tot zaligverklaring. Al gauw bleek dat geen van beide bisschoppen dit konden doen daar de normen voorschrijven dat een diocesaan proces enkel door de ordinarius van de plaats waar de dienaar Gods gestorven is kan gestart worden, in casu Godfried kardinaal Danneels. Constant Lievens was immers gestorven binnen de grenzen van het aartsbisdom Mechelen-Brussel, namelijk te Leuven op 7 november 1893. Op vraag van bisschop Vangheluwe werd met de goedkeuring van de congregatie voor de heiligverklaringen de overdracht van competentie naar het bisdom Brugge voltrokken in september 2000.

Installatie kerkelijk tribunaal

Op 1 november 2000 werd het edict uitgevaardigd waardoor de bisschop de intentie tot een proces officieel publiek maakte met als doel getuigenissen betreffende de fama sanctitatis te verzamelen. Eerder dat jaar, op 20 juni 2000,

werd mgr. Omer Tanghe officieel bevestigd als eerste postulator. Op 15 maart 2001 werd met een plechtige viering in de Sint-Martinuskerk van Moorslede een officiële start genomen met het proces door de installatie van een kerkelijk tribunaal dat er zou op toe zien dat het proces op een canoniek correcte wijze zou verlopen. De delegaat werd kanunnik Wilfried Dumon, promotor van het recht Fernand Van Neste s.j. en Georges Houwen werd de notaris. Tevens werden enkele periti of deskundigen ingezworen om het dossier inhoudelijk voor te bereiden: Patrick Degrieck, Antoon Wullepit, Ghisleen Windey s.j. en Kurt Priem.

Helaas! Nog geen maand na de officiële start van het proces overleed postulator Omer Tanghe. Het wegvallen van deze spilfiguur betekende meteen een grote handicap voor het pas gestarte diocesane proces. Op 12 november 2001 werd Odiel Denorme, gewezen medepastoor van de Sint-Martinusparochie te Moorslede en missieijveraar, als tweede postulator aangesteld. De vice-postulatoren Frans Herpels en pater Flor Jonckheere s.j. probeerden met intense arbeid samen met de postulator het dossier vlot te trekken met wisselend succes.

Nihil obstat en stilstand

Het overlijden van Frans Herpels en Georges Houwen in 2005 betekende opnieuw een zware slag voor het diocesane proces. Na het verkrijgen van het nihil obstat vanuit Rome in 2008 kwam het proces eigenlijk in de eerstvolgende jaren tot een stilstand. Ondanks de vele goede wil ontbrak het aan mensen en tijd om deze omvangrijke taak verder te zetten. De aanvragers van de causa drongen er regelmatig bij de bisschop op aan om stappen te ondernemen om het dossier vlot te trekken.¹ Zo werd in september 2007 een poging ondernomen een doorstart te nemen door het aanstellen van twee nieuwe periti: Robert Houthaeye, publicist en Lievenskenner en Leo Loosveld, adjunct-archivaris van het Bisdom Brugge.

Ook vanuit Ranchi bleef men aandringen om het proces niet te begraven omdat het voor de Adibasis een enorme erkenning zou zijn van hun christelijke identiteit indien hun bevrijder ooit zalig zou worden verklaard. Eens geen volk, nu een volk dankzij hem!

1 De aanvragers van de causa zijn: het Klein Seminarie Roeselare, het Lievens-Vynckefonds Roeselare, Missio Continenten Bisdom Brugge (nu dienst missiepastoraal bisdom Brugge) en de oud-leerlingenbond van het Klein Seminarie Roeselare.

Dansende Adibasis

Bouwstenen

De nieuwe bisschop, Jozef De Kesel, merkte dit belang ook op voor ons bisdom en voor de Kerk in Ranchi en haalde het proces uit zijn winterslaap. Hij bevestigde op voordracht van de aanvragers priester Bart Geryl inmiddels als derde postulator op rij voor de causa. De bisschop was zich ervan bewust dat een benoeming op zich niet volstond maar dat er tijd en middelen moesten vrijgemaakt worden en competentie moest verworven worden om een dergelijk proces tot een goed einde te kunnen brengen. Het gaat immers om een juridisch proces dat als doel heeft de waarheid omtrent de kandidaat tot zaligverklaring naar boven te halen. Zo werd de postulator naar Rome gestuurd om er een drie maanden durende cursus te volgen over het wat en hoe in zaken tot zaligverklaring.²

De verworven competentie is noodzakelijk geweest en doorslaggevend in de verdere goede gang van zaken. Zo werd in november 2012 een nieuwe doorstart genomen met een deels nieuw samengesteld tribunaal onder leiding van delegaat Wilfried Dumon. Als promotor van het recht werd priester Philippe Hallein benoemd en notaris werd Greet Hemeryck. Het kwam er eerst op aan om een stand van zaken te maken en stapsgewijs te kijken welke bouwstenen er reeds aanwezig waren en welke nog moesten aangebracht worden om het dossier te

2 Deze cursus 'studium' wordt jaarlijks ingericht door de congregatie 'de causis sanctorum' van januari tot april en wordt gegeven door stafleden van de congregatie die zowel de vigerende normen als de praxis van de congregatie kennen. Jaarlijks trekt deze cursus zo'n 100 deelnemers vanuit Rome en de wereldkerk.

vervolledigen. De rechtbank waakte erover dat elke stap vooruit conform het kerkelijk recht gebeurde.³

Op de zitting van november 2012 werd germanist en oud-leraar aan het Klein Seminarie Roeselare, Marc Olivier, ingezworen als vertaler. Het hele dossier moet immers in een door de congregatie erkende taal ingediend worden. We kozen ervoor om het Engels als voertaal te nemen omwille van de band met India. Buiten de eigenlijke archiefstukken moest elk document ofwel vertaald worden ofwel in het Engels opgesteld worden. Met grote deskundigheid en evenveel ijver werd dit werk evenzeer tot een goed einde gebracht.

Historische commissie

Aangezien het om een historisch proces gaat en dus het proces vooral op archiefstukken gebaseerd is, werd een historische commissie opgericht in januari 2013. Deze commissie bestond uit Jo Luyten (adjunct-archivaris van de jezuïeten in KADOC Leuven), Peter Bentein (historicus Klein Seminarie), Kurt Priem (archivaris Bisdom Brugge) en Leo Loosveld (adjunct-archivaris Bisdom Brugge). In twee jaar tijd werden maar liefst 18 archieven bezocht (India en Vlaanderen) wat resulteerde in meer dan 3000 kopies van archiefstukken ter staving van de fama sanctitatis. Het leeuwendeel van het archiefmateriaal werd verzameld uit het archief van de Vlaamse jezuïeten dat sinds 2011 in bewaring is gegeven aan KADOC Leuven.

In een verslag van een dertigtal bladzijden werd een overzicht gegeven van wat er is gevonden en wat het belang is van de respectievelijke stukken ter staving van eerder genoemde faam van heiligheid.⁴ Na ruim twee jaar intens archiefonderzoek kon de historische commissie haar werkzaamheden beëindigen en haar werkzaamheden voorleggen aan het kerkelijk tribunaal in het voorjaar van 2015.

Getuigen

Ondertussen ging de postulator op zoek naar getuigen, jong en oud, leek, priester of zuster die konden vertellen over de betekenis van Constant Lievens voor hun leven en de verering die ze voor hem hebben. De zoektocht leverde zowel in Vlaanderen als in India een getuigenverhoor van achttien mensen (de pro-

3 De normen voor diocesane processen 'Normae Servandae' uit 1983 en de apostolische instructie 'Sanctorum Mater' uit 2007.

4 Over de faam van heiligheid doorheen de tijd (1893-2015) wordt een tweede bijdrage voorzien in het volgende nummer van Ministrando.

Vice-postulator Aurel Brys s.j.

cedure vraagt er een tiental) op. Om de getuigen in India te vinden werd nauw samengewerkt met vice-postulator Aurel Brys s.j. die sedert 2012 deze functie bekleedt. Hij is missionaris in Ranchi en kon vrij snel een representatieve lijst van getuigen opstellen. In de zomer van 2014 werden deze getuigen verhoord door een rogatoriale commissie onder leiding van kardinaal Toppo. Het verslag ervan werd door postulator Bart Geryl meegebracht uit India en aan het Brugse dossier toegevoegd.

Ook in de periode na 2012 werd de goede voortgang van het proces bedreigd door het overlijden van kanunnik Wilfried Dumon in mei 2014. Hij was er bij betrokken vanaf dag één in 2001 en hielp uiteindelijk het proces weer op het goede spoor in 2012. Zonder deze doorstart onder zijn deskundige leiding zou het diocesane proces wellicht een stille dood gestorven zijn. Kanunnik Dumon werd als delegaat vervangen door Philippe Hallein en Antoon Wullepit nam de plaats van promotor van het recht in (september 2014). Zo voer met dit nieuw samengestelde tribunaal de causa super fama sanctitatis de haven binnen met een slotsessie op 18 mei 2015 onder voorzitterschap van bisschop De Kesel.

De rogatoriale commissie in Ranchi: van links naar rechts David Bara, Aurel Brys, s.j., Suman Ekka, kard. Telesphore Toppo, Bart Geryl, David Crasta en Sr. Lily Topno, DSA.

Sfeerbeeld van een eucharistieviering in de kathedraal van Ranchi in juli 2014.

En nu?

Hoe gaat het nu verder? Wellicht wordt het dossier in november 2015 aan de congregatie voor de heiligverklaringen overhandigd. Dan begint een nieuwe fase van het proces dat grotendeels in handen van de postulatie generaal van de jezuïeten zal liggen. We hebben er goede hoop op dat ook daar het proces en in het bijzonder het schrijven van de positio over de deugden deskundig zal opgevolgd worden. Ook tijdens de diocesane fase mochten we steeds rekenen op steun in woord en daad van Marc Lindeijer s.j. die de postulator generaal in

Aan het Lievehospitaal in Rampur

Rome bijstaat voor alle processen van Jezuïeten die op Romeins niveau gevoerd worden. Maar zoals reeds uit voorgaande blijkt, is elk proces een proces op zich in lengte van jaren, korter of langer...

En het mirakel? Ook daar wordt stap voor stap op diocesaan niveau in alle discretie verder aan gewerkt. Eens klaar zal dit dan ook aan de congregatie in Rome overhandigd worden. Een voorzichtige prognose doet vermoeden ergens in de loop van 2016... Ook op Romeins niveau is hier dan nog een weg af te leggen want een commissie van medici zal zich moeten uitspreken over de authenticiteit ervan.

Wat er ook van zij, een eerste horde is genomen en dat mag even gevierd worden. Allen welkom op zaterdag 17 oktober, vooravond van missiezondag, om 17 uur in de Sint-Martinuskerk te Moorslede.

Wie naar aanleiding van deze viering de Lievensmissie en in het bijzonder het Lievenshospitaal in Rampur een financieel steuntje wil geven kan dit doen door een gift te storten op rekening van het Lievens-Vynckefonds op rekening **BE18 4675 0254 5165** met vermelding van *India 2015*. Giften vanaf 40 euro geven recht op een fiscaal attest. Het Lievenshospitaal is het enige hospitaal in een omgeving van 40 km in het meest afgelegen gebied van de missie. De zusters van het Heilig Kruis verrichten er pionierswerk!

BART GERYL
postulator